Warunki życia i pracy na Słowacji

Barbara Mucha-Cieśla Data modyfikacji: 21.08.2023 Data publikacji: 30.04.2018

Warunki życia na Słowacji

Warunki życia na Słowacji są zbliżone do warunków w Polsce. Centrum kulturalne oraz najwyższe zarobki koncentrują się wokół stolicy kraju (Bratysławy).

W pozostałych częściach kraju zarobki są relatywnie niższe, ale również koszty życia nie są takie, jak w stolicy. Średnie wynagrodzenie nominalne brutto na Słowacji w 2022 r. wynosi 1304,00 euro. Minimalne miesięczne wynagrodzenie brutto od 1 stycznia 2023 r. określone przez ustawę wynosi 700,00 euro.

Nieruchomości na Słowacji są stosunkowo drogie. Najtrudniej znaleźć mieszkanie w stolicy, w miastach uniwersyteckich i na ich przedmieściach, gdzie ceny są wyższe niż w innych regionach. Średnie ceny nieruchomości według regionów w EURO za m2 w 2022 roku: Region bratysławski 3357, Trnava 1842, Nitrian 1401, Trenčn 1629, Żylina 2021, Banskobystrick 1757, Prešovsk 2335, Košick 2062.

Ceny podstawowych produktów

Ceny większości produktów na Słowacji są o **10-15%** wyższe niż w Polsce, chociaż napotkamy na wyjątki w jedną lub w drugą stronę. Najtańszymi sieciami supermarketów na Słowacji są znane z Polski Lidl oraz Kaufland. Znajdziemy w nich szeroki asortyment, chociaż głównie produktów własnych. Z typowych supermarketów spotkamy przede wszystkim markety sieci Tesco, inne duże sieci to: Billa, Carrefour, CBA, Hypernova czy słowacka Moja samoška.

Przykładowe ceny podstawowych produktów spożywczych są następujące:

- chleb - 2,24EUR;
- bułka - 0,14 EUR;
- masło - 1,75 EUR;
- ziemniaki - 1,13 EUR;
- mleko - 1,39 EUR;
- szynka - 8,13 EUR;
- cukier - 1,45 EUR;
- woda mineralna 1,5 l - 1,50 EUR.

Do grupy droższych niż w Polsce artykułów należy paliwo – średnia cena za litr benzyny 95 wynosi 1,564 EUR, oleju napędowego 1,501 EUR, a litr gazu ok. 0,738 EUR.

System edukacji

Obowiązek szkolny rozpoczyna się po ukończeniu 6. roku życia. Szkoła podstawowa trwa 9 lat. Po jej zakończeniu uczniowie mogą kontynuować naukę w liceum, specjalistycznej szkole średniej lub szkole średniej zawodowej. Szkolnictwo wyższe obejmuje: studia licencjackie (3-4 lata), studia magisterskie, studia inżynierskie.

Uzyskane na europejskich uniwersytetach **dyplomy** uznawane są na Słowacji automatycznie. W przypadku, gdy przedmioty wykładane w ramach danego kierunku studiów w Republice Słowackiej zgadzają się tylko częściowo z przedmiotami zaliczonymi przez kandydata w kraju, gdzie zdobył on dyplom, wymagane są dodatkowe egzaminy z brakującego zakresu. O tym czy takie egzaminy są konieczne, decyduje Centrum Uznawalności Dyplomów przy Ministerstwie Edukacji, Nauki, Badań i

Sportu. Wykonywanie pracy w niektórych zawodach wymaga zdobycia odpowiednich kwalifikacji, potwierdzonych dyplomem lub certyfikatem. Akty prawne poszczególnych krajów europejskich określają poziomy kwalifikacji, definiują, jakiego typu szkolenie jest konieczne dla danego poziomu kwalifikacji oraz określają tryb występowania o uznanie kwalifikacji - ma to jednak zastosowanie tylko wtedy, gdy zawód, który chcemy wykonywać, jest zawodem regulowanym, tzn. wymagającym specjalnych kwalifikacji. Jeżeli natomiast nie ma obowiązku posiadania szczególnych kwalifikacji dla wykonywania danego zawodu (np. sprzedawcy), nie jest konieczne staranie się o ich uznanie.

Wniosek o uznanie danych kwalifikacji kieruje się do urzędu (właściwego ministerstwa) kraju, w którym dana osoba (w pełni uprawniona do wykonywania swojego zawodu w kraju, w którym uzyskała swoje kwalifikacje) zamierza wykonywać zawód.

System opieki zdrowotnej

Usługi medyczne wykonywane są przez szpitale publiczne, polikliniki, kliniki prywatne, prywatne i niezależne pogotowia. Podstawowe usługi medyczne świadczą lekarze ogólni pracujący w publicznych lub prywatnych strukturach. Każda osoba zobowiązana jest do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Każdy ubezpieczony posiada kartę, która wymagana jest przy wszystkich usługach medycznych. Karta zawiera numer nadany przez Kasę Ubezpieczeń Medycznych. Pacjent, który nie jest obywatelem słowackim i nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego na Słowacji, musi opłacić całość kosztów związanych z usługami medycznymi. Pracodawca przy zatrudnieniu takich pracowników zobowiązany jest zapisać ich do lokalnej kasy ubezpieczeń medycznych w ciągu 8 dni od dnia zatrudnienia.

Warunki pracy na Słowacji

Na podstawie Traktatu o Przystąpieniu Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r. obywatele Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego uzyskali całkowity dostęp do **słowackiego rynku pracy**. Zatrudnianie obywateli UE/EOG realizowane jest według takich samych zasad, jak obywateli Republiki Słowackiej, za wyjątkiem obowiązku monitorowania napływu i odpływu pracowników zagranicznych oraz członków ich rodzin, wynikającego z Rozporządzenia Rady UE nr 1612 /68. Takie same przepisy dotyczą zarówno pracowników stałych i sezonowych, jak też zatrudnionych na obszarach przygranicznych czy w usługach. Monitoring pracowników zagranicznych realizowany jest za pośrednictwem kart informacyjnych, które wypełnia pracodawca i przekazuje do miejscowego urzędu pracy, spraw socjalnych i rodziny (rad prace socilnych veci a rodiny).

Pracownikiem przygranicznym określa się osobę, która pracuje w jednym państwie członkowskim, a mieszka na stałe i wraca do drugiego państwa członkowskiego co najmniej raz w tygodniu. Pracownik przygraniczny zawsze jest ubezpieczony w kraju, w którym jest zatrudniony (art. 13 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r.). Co do ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa, pracownik taki może wybierać - ma prawo do otrzymania tych świadczeń w państwie członkowskim swojego stałego zamieszkania lub w państwie członkowskim, w którym jest zatrudniony. Jednak z chwilą przejścia na emeryturę pracownik migrujący traci swój status pracownika migrującego, a tym samym nie ma już uprawnień do korzystania z opieki zdrowotnej w kraju, w którym był zatrudniony. Rodzina pracownika przygranicznego ma takie same prawa, jak każda inna rodzina pracownika migrującego w kraju, w którym mieszka na stałe. W państwie członkowskim, w którym pracownik przygraniczny jest zatrudniony, członkowie jego rodziny mogą otrzymywać świadczenia zdrowotne na tych samych warunkach, co sam pracownik, ale korzystanie z tych świadczeń (poza przypadkami nagłymi) zależy od umowy między odnośnymi państwami członkowskimi lub między właściwymi organami tych państw członkowskich.

Aktualne dane wskazują, iż na pracę w regionie przygranicznym mogą liczyć przede wszystkim ci, którzy znają język słowacki lub angielski. Według informacji powiatowych urzędów pracy w regionie przygranicznym Słowacji liczba prywatnych ofert pracy na koniec 2016 r. kształtowała się na poziomie 2024. Wśród najbardziej poszukiwanych zawodów znalazły się m.in.: operator produkcji, pracownik

pomocniczny, kierowca, spawacz, kucharz, kelner, sprzedawca, magazynier, krawcowa, pracownik administracyjny, lekarz i opiekun.

Aktualne wykazy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Polsce zamieszczane są na stronie: barometrzawodow.pl.

W Republice Słowackiej 2 urzędy pracy opracowują Barometr zawodów: Keżmarok, Stara Lubovnia.

Na Słowacji **osoby bezrobotne i poszukuj ą ce pracy** mogą skorzystać z usług Urzędu pracy, spraw socjalnych i rodziny (*rad prce, socilnych vec a rodiny*). Urząd pracy, spraw socjalnych i rodziny to jednostka publicznych służb zatrudnienia, która świadczy usługi na rzecz osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców. Oferty pracy będące w dyspozycji urzędu pracy są co tydzień uaktualniane.

Oferty pracy zgłaszane do słowackich urzędów pracy znaleźć można na stronie: http://www.upsvar.sk /volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925.

O pomoc w znalezieniu zatrudnienia można także zwrócić się do niepublicznych agencji pośrednictwa pracy. Wykaz tych agencji można znaleźć na stronie: http://www.upsvar.sk (należy wybrać Služby zamestnanosti/ Nešttne služby zamestnanosti/, a następnie Sprostredkovanie zamestnania za hradu – agencje pośrednictwa pracy, wykaz za Rejestrem Przedsiębiorstw, Agentry dočasnho zamestnvania zoznam- wykaz agencji pracy tymczasowej, Agentry podporovanho zamestnvania zoznam wykaz agencji pracy subwencjonowanej).

Od 01.05.2013 r. niepubliczne agencje pośrednictwa pracy nie mogą pobierać opłat od osób poszukujących pracy. Największe niepubliczne agencje pośrednictwa pracy zamieszczają oferty pracy na swoich stronach internetowych, np.: http://www.manpower.sk, http://www.trenkwalder.com/sk, http://www.cpljobs.sk, http://www.grafton.sk.

Oferty pracy zamieszczane są w również w prasie, np. w dziennikach: SME (http://www.sme.sk), PRAVDA (http://www.pravda.sk) czy AVIZO (http://www.avizo.sk). Wykaz regionalnych dzienników i ich stron internetowych znaleźć można pod adresem: www.regionalnenoviny.sk.

Oferty pracy dostępne są również na specjalnych portalach internetowych, np. http://www.job.sk, http://www.profesia.sk, http://www.ponuky.sk, http://www.mojapraca.sk, http://www.topjobs.sk, http://www.službyzamestnanosti.sk.

Więcej informacji na temat warunków życia i pracy, w tym ofert pracy, można szukać na stronie: http://www.eures.praca.gov.pl.